

Interreg

Współfinansowany przez
UNIJĘ EUROPEJSKĄ

Polska – Słowacja

POGRANICZE WIELU KULTUR - POGRANICZE DIALOGU

PRIORYTET, CEL SZCZEGÓŁOWY W PROGRAMIE INTERREG

Priorytet 3. Twórcze i atrakcyjne turystycznie Pogranicze, cel szczegółowy 1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych w ramach programu Interreg Polska-Słowacja 2021-2027

TYTUŁ PROJEKTU

Pogranicze wielu kultur - pogranicze dialogu

CEL GŁÓWNY PROJEKTU

Zwiększenie zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa materialnego i niematerialnego ukształtowanego przez wpływy wielu kultur na terenie Miasta i Gminy Czarny Dunajec oraz Miasta Trstená w turystyce pogranicza polsko-słowackiego.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1)Zabezpieczenie i udostępnienie materialnego dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-słowackiego.
- 2) Zachowanie i promocja dziedzictwa niematerialnego ukształtowanego przez wpływ wielu kultur na obszarze pogranicza polsko-słowackiego (postacie, tradycje, folklor)
- 3)Tworzenie poczucia przynależności i tożsamości lokalnej wśród mieszkańców pogranicza przy jednoczesnym zaangażowaniu społeczności w dialog między kulturami

PARTNERZY PROJEKTU

Partner Wiodący: Miasto i Gmina Czarny Dunajec, ul. Józefa Piłsudskiego 2, 34-470 Czarny Dunajec

Partner projektu: Mesto Trstená, Bernolákova č. 96/8, 028 01 Trstená

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA

ZADANIE 1. WIELE KULTUR-JEDNO MIEJSCE. ARCHITEKTURA DLA DIALOGU

Zadanie to obejmuje realizację działań inwestycyjnych polegających na przebudowie, remoncie i zmianie sposobu użytkowania budynków dawnych synagog w Czarnym Dunajcu i w Trstenie.

1. Przebudowa i remont dawnej synagogi w Czarnym Dunajcu

Budynek synagogi wzniesiony został w Czarnym Dunajcu przy ul. Sienkiewicza 10 na początku XX wieku. Po II wojnie światowej dawna synagoga została częściowo przebudowana i wykorzystywano ją na cele handlowe i magazynowe. Przeprowadzone w lipcu 2024 badania konserwatorskie potwierdziły zły stan obiektu. Aby powstrzymać destrukcję budynku i uratować ten jeden z niewielu tego typu zabytków na pograniczu konieczne będzie przeprowadzenie kompleksowych robót budowlanych. Ich celem będzie przywrócenie wnętrzu synagogi pierwotnego charakteru i zachowanie w jak największym stopniu oryginalnej substancji zabytkowej. Pracami objęte zostaną ściany, posadzki, stolarka okienna i drzwiowa, schody, elewacja, dach. Zaplanowano również wyposażenie obiektu.

Koncepcja architektoniczna zakłada:

- wykonanie w poziomie parteru sali wystawowej, recepcji, kotłowni, pomieszczenia gospodarczego,
- Na I piętrze dalszą część sali wystawowej jako antresoli, sanitariaty,
- Na poddaszu przestrzeń techniczną oraz poddasze nieużytkowe.

Centrum Dialogu Międzynarodowego z Domem Pamięci Ziemi Czarnodunajeckiej i jej mieszkańców, które powstanie w budynku dawnej synagogi będzie multimedialnym centrum edukacyjnym z wystawą stałą „Śladami pamięci. Współczesne spojrzenie na historię Ziemi Czarnodunajeckiej”, przestrzenią kreatywno-warsztatową oraz centrum spotkań.

Zwiedzającym towarzyszyć będzie Audio Guide oraz katalog wystawy stałej.

W ramach dostępności dla osób z niepełnosprawnościami zaplanowano: m.in. dostosowaną toaletę, krzeselko schodowe.

Wśród rozwiązań przyjaznych środowisku inwestycja przewiduje się m.in. montaż kotła gazowego.

Dawna synagoga w Czarnym Dunajcu przed remontem

2. Przebudowa i remont dawnej synagogi w Trstanie

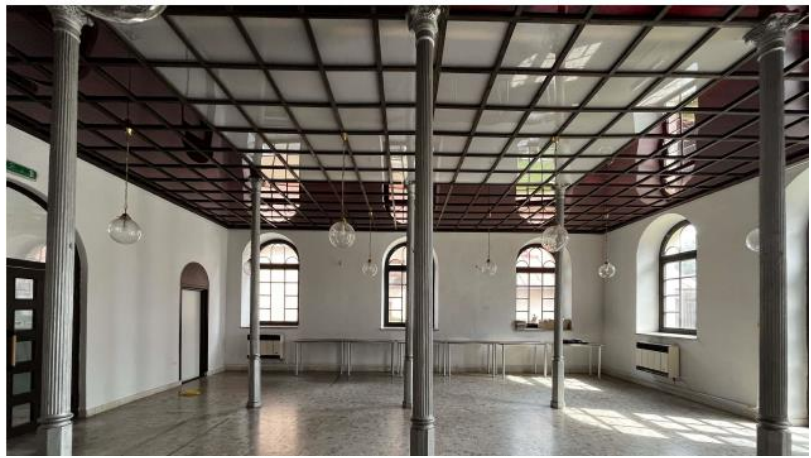
Historia powstania synagogi w Trstanie sięga XIX wieku. Liczne przebudowy i adaptacje do różnych celów w dużej mierze zdegradowały i zniszczyły oryginalną formę wnętrza. Główne wejście prowadzące do atrium i żeliwne kolumny podtrzymujące dawną galerię dla kobiet to jedne z niewielu elementów, które pozostały.

Zabytek zostanie poddany kompleksowemu remontowi, aby przywrócić mu pierwotny charakter. W ramach prac m.in. przywrócona zostanie dawna galeria dla kobiet poprzez otwarcie części sufitu na piętrze, wymienione będą instalacje, dach, posadzki, ogrzewanie.

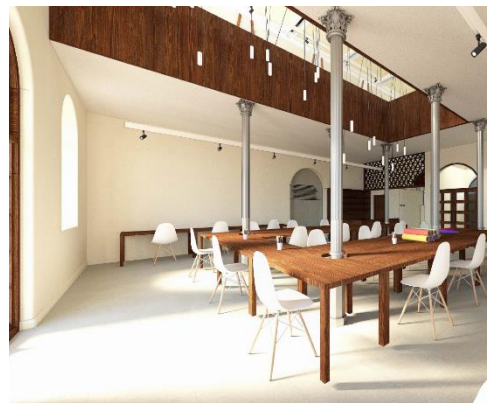
W odrestaurowanych przestrzeniach zabytkowej synagogi powstanie przestrzeń kreatywno-warsztatowa i miejsce spotkań. Obiekt zostanie wyposażony. Przygotowania będzie również ekspozycja.

W ramach dostępności dla osób z niepełnosprawnościami zaplanowano: dostosowanie toalet.

Wśród rozwiązań przyjaznych środowisku inwestycja przewiduje się m.in. ogrzewanie gazowe.

Dawna synagoga w Trstene przed remontem

Dawna synagoga w Trstene po remoncie

ZADANIE 2. WIELE KULTUR-JEDNO POGRANICZE. DIALOG MIĘDZY PRZESZŁOŚCIĄ A TERAŹNIEJSZOŚCIĄ

Zadanie to obejmuje realizację działań miękkich służących zachowaniu i promocji dziedzictwa niematerialnego ukształtowanego przez wpływ wielu kultur na obszarze pogranicza polsko-słowackiego, tworzeniu poczucia przynależności, rozwoju tożsamości lokalnej oraz dialogowi między kulturami, np.

1. Konferencja „Pogranicze otwarte na dialog” dla badaczy z Polski i ze Słowacji.
2. Cykl spotkań „Opowieść o żydowskich sąsiadach”
3. Koncert muzyki „Kultury splecione w muzyce” (muzyka żydowska, muzyka polska, słowacka).

4. Cykl warsztatów dla najmłodszych, np. „Napiszmy to po hebrajsku!”, „Wycinanka żydowska”, „Zapomniane zawody”, Gry i zabawy podwórkowe z dawnych lat”
5. Warsztaty kulinarne dla dorosłych "Od kuchni. Łączymy smaki kuchni galicyjskiej i żydowskiej”
6. Publikacja

DLA KOGO JEST PROJEKT?

Projekt skierowany jest do:

- mieszkańców pogranicza polsko-słowackiego w szczególności Miasta i Gminy Czarny Dunajec oraz Miasta Trstená,
- turystów odwiedzających pogranicze - w tym przede wszystkim turystów odwiedzających Małopolskę i Kraj Żyliński, którzy korzystają z oferty kulturalnej i turystycznej obu partnerów,

W ramach ww. grup docelowych z produktów projektu korzystać będą:

- kobiety i mężczyźni,
- dzieci, młodzież, osoby w średnim wieku i seniorzy,

Działania projektu dostosowane będą w miarę możliwości do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - osób z niepełnosprawnościami.

Grupę interesariuszy stanowią również organizacje i osoby działające aktywnie na rzecz dialogu między kulturami w szczególności dialogu polsko-żydowskiego i słowacko-żydowskiego.

OBSZAR REALIZACJI PROJEKTU

Po stronie polskiej – synagoga w Czarnym Dunajcu i obszar Miasta i Gminy Czarny Dunajec

Po stronie słowackiej – synagoga w Trstenie i obszar Miasta Trstená

Oddziaływaniem działań promocyjnych objęty będzie cały obszar pogranicza polsko-słowackiego.

SZACUNKOWY BUDŻET

Ok. 2,5 mln EUR

PLANOWANY TERMIN REALIZACJI PROJEKTU

2026-2028

TERMIN NA ZGŁASZANIE UWAG/PYTAŃ/SUGESTII

09.12.2023-24.12.2024

KONTAKT W SPRAWIE PARTYCYPACJI

-ze strony polskiej:

Pan Jacek Piotrowski – Główny specjalista, Biuro Rozwoju, Urząd Miasta i Gminy Czarny Dunajec

Tel: +48 18 261 35 38

E-mail: jpiotrowski@czarny-dunajec.pl

- ze strony słowackiej:

Pani Mgr. Andrea Korčušková - samostatný odborný referent, Mesta Trstená

Tel. +421 43 5310 114, +421 910 906 481

E-mail: andrea.korcuskova@trstena.sk